

Høringssvar til "Afgrænsningsnotat for miljøkonsekvensvurdering af journalnummer 2023-132139"

20. JULI 2026

Som borgere i Bregnør Fiskerleje er vi dybt bekymrede over Odense Havns planer om udvidelse. Der bliver tale om store omvæltninger, der vil påvirke Odense Fjord og livet i fiskerlejet i en særdeles negativ retning.

Havneudbygningen vil betyde, at kajanlæg bliver direkte synlige fra Bregnør Havn såvel som fra mange ejendomme. Øget lys- og lydforurening bliver uundgåelig, ligesom især udgravning af en ny sejlrende vil have en ødelæggende virkning på den i forvejen hårdt pressede fjords natur og vandmiljø.

Konkret bygger vores bekymringer sig på følgende:

Lydforurening: Støjgener fra havnen er allerede nu et problem. I Bregnør er igennem flere år blevet klaget over støj fra skrotarbejde, skibsmotorer og tung trafik, uden at der er blevet fulgt op med effektive løsninger. Advokat Haakon Djurhuus har offentligt kritiseret Kerteminde Kommunes manglende håndtering af klagerne.

Med en havneudvidelse vil støjen eskalere. Lavfrekvent, konstant støj fra maskiner og skibe vil kunne høres over store afstande. Fra havnens fremrykkede placering med direkte sigt til Bregnør Fiskerleje vil lyden sprede sig uhindret over fjordens overflade. Rækkevidde og intensitet af støjbelastningen vil påvirke både dyr og mennesker.

Særlig intens bliver støjgenerne i anlægsfasen. Ved udgravning af en ny sejlrende vil der blive gravet med spandekæde for gytje og moræneler, som i alt udgør 72 procent af opgravningsmaterialet.

Under uddybningen af den eksisterende sejlrende i 1992 gav anvendelsen af spandekæde anledning til meget støj. Bygherre dengang var Odense Havn og Odense Kommune. Fyns Amt og Danmarks Miljøundersøgelser foretog omfattende miljømålinger. Det skal undersøges, om der blev foretaget støjmålinger. Ellers bør der støjmåles ved en forsøgsgravning.

Også pilotering og nedramning af spunsvægge giver støj til omgivelserne i anlægsfasen. Det var særdeles mærkbart, da havnen sidst blev udvidet.

Dyrene i fjorden – herunder trækfugle, fisk og bilag IV-arter (som marsvin, oddere og flagermus) – er særligt følsomme over for støj, der kan påvirke deres adfærd, ynglecyklus og migration. Derved undermineres fjordens funktion som levested og rasteplass. For mennesker i nærområdet kan støjen føre til øget stress, søvnforstyrrelser og nedsat livskvalitet.

Vi har bosat os her med det formål at bo på landet, hvor der er fred og ro.

Lysforurening: Havneudvidelsen vil forværre den eksisterende lysforurening, der allerede er et dokumenteret problem i området. Anlægsfasen såvel som den efterfølgende drift vil omfatte brug af kraftige lyskilder såsom projektorer, lysmaster og skibsllys.

Ifølge Swecos myndighedsprojekt fra 19. nov. 2024 planlægges opsætning af 45 lysmaster med hver fire LED-amaturer. Et enkelt armatur udsender op mod 90.000 lumen, hvilket betyder, at

den samlede lysmængde på den nye terminal vil udgøre omkring 15,3 millioner lumen. Det svarer til 20.000 traditionelle glødepærer. Denne mængde lys vil skabe en unaturligt oplyst horisont, som ikke blot påvirker nærområderne, men også fjordens omgivelser i bred forstand. Lysmasterne ønskes placeret i en højde på 25 meter over kajniveau, svarende til ca. 28 meter over havets overflade. Hertil kommer lys fra skibe ved anløb og lastning om natten samt byggepladsbelysning, der alt sammen vil bidrage til en konstant og omfattende lysforurening. Allerede i dag er lyshavet fra Odense Havn markant synligt fra Bregør Fiskerleje og Drigstrup. Ved en udbygning ud i fjorden vil der ikke være naturlige barrierer som beplantning til at dæmpe lysudbredelsen.

I projektbeskrivelsen hedder det, at der i forbindelse med etablering af belysning implementeres BAT (Best Available Technology). Det er blot den bedst tilgængelige teknologi på nuværende tidspunkt og giver ingen garanti for en forbedring af lysforureningen i forhold til i dag.

Vi mener, at lysforureningen skal reduceres både på eksisterende havn og på udvidelsen, ikke mindst fra skibe, der ligger til kaj. Allerede nu udgør de et problem på grund af det lyshav, de udsender, fra deres ofte høje overbygninger. I det flade landskab breder lyset sig uforstyrret. Mange nattedyr, herunder flagermus, undgår oplyste områder, hvilket forstyrrer deres adfærd og navigation. Insekter som møl og natsværmere tiltrækkes af lys og udmattes af at cirkle omkring det, hvilket reducerer bestandene og påvirker både pollinering og fødekæder negativt. Lysforureningen forstyrrer også trækfugle, som navigerer efter lys og stjerner.

Forurening af fjorden: Etablering af en ny sejlrende vil få katastrofale konsekvenser for fjordens fugle og det marine liv. De seneste måneders veldokumenterede videooptagelser af et fredet oddepar slår fast, at fjorden også er et aktivt levested for strengt beskyttede dyrearter, incl. marsvin, sæler og havørn - ikke bare i Natura 2000-områderne, men i hele vildtreservatet. Ydermere vil ophvirvling af millioner af kubikmeter sediment begrave fjordens naturlige muslingebanker og gydepladser. I Swecos miljørapport fra 2025 nævnes et lag på 30 - 50 mm over store dele af fjorden, hvilket vil skade muslinge- og ålegræsbanker til et niveau, hvor de næppe genetableres før om mange år - om nogensinde. Det vil have uoverskuelige følger for de store flokke af edderfugle, hvinænder, m.m., der dels overvintrer, dels yngler i vildtreservatet/Natura 2000-området.

Opgravningen vil ifølge rapporten desuden frigøre store mængder af fosfor, nikkel og kobber, som lige nu ligger forseglet i bunden. Især den store mængde fosfor vil ifølge professor Mogens Flindt fra Biologisk Institut på Syddansk Universitet medføre en voldsom algeopblomstring, der formentlig vil kvæle, hvad der måtte være tilbage af ålegræsset. Opgravning af sejlrenden forbi Gabet og nordpå ud i Kattegat vil få samme konsekvenser for Dalby Bugt og kysten i retning mod Fyns Hoved (om miljøpåvirkningen af fjorden, se i øvrigt bilag til nærværende dokument).

Det vil dermed underminere Den grønne Treparts og lokale foreningers opkøb af landbrugsjord tæt på fjorden og mål for at forbedre vandmiljøet.

Det må klippefast dokumenteres, at projektet hverken direkte eller indirekte medfører forringelse af de biologiske og kemiske tilstande i Odense Fjord. Vurderingen bør desuden omfatte, om projektet kan vanskeliggøre opnåelsen af miljømålene om god økologisk og kemisk tilstand. Det er dermed ikke tilstrækkeligt blot at konkludere, at "påvirkningen ikke er væsentlig".

I forbindelse med den planlagte havneudvidelse er det foreslået, at det opgravede sediment fra den nye sejlrende opbevares i spunsede bassiner. Her er det vigtigt at understrege, at denne metode ikke eliminerer risikoen for miljøpåvirkning. Sedimentet skal stadig afvandes, og hvis det afvandede vand udledes til fjorden, vil det i praksis svare til klappning.

Dødsstød: Odense Fjord og særligt området omkring Gabet og Lodshuse er en uerstattelig rekreativ naturperle for tusindvis af borgere, sommerhusejere og turister. Udvidelsen og industrialiseringen vil i praksis ødelægge fjorden for almindelige mennesker.

Odense Fjord er blandt andet kendt som et unikt område for lystfiskeri efter blandt andet havørreder, makrel og hornfisk. Når muslingebankerne begraves i slam og ålegræsset dør, forsvinder fiskenes fødegrundlag og skjulesteder. Fjordens lystfiskeri, som tiltrækker folk fra hele landet og udlandet, vil kollapse fuldstændig i takt med det marine økosystems undergang.

Fjorden, Gabet og Dalby Bugt er i dag yndede områder for havkajakker, lystsejlere og små motorbåde fra de hundredvis af sommerhuse i området. Når sejlrenden omdannes til en voldsom, høj-trafikeret industrikorridor, kommer fritidssejlere uvægerligt i klemme. Bregør Fiskerlejes badestrand er i dag et populært udflugtsmål for lokale, folk fra Odense, Kerteminde Efterskole samt kajak- og surferklubber. Her vil gravearbejdet i årevis genere med uklart og mudret vand samt tilsanding af de lavvandede områder.

Hvorfor dog her: "Selvfølgelig skal Danmark have havnefaciliteter. Men Odense Fjord ligner nærmest det dumme sted at bygge dem". Således sagde Stig Markager, professor i marinbiologi ved Aarhus Universitet, for nyligt i Fyens Stiftstidende.

Og vi må give ham ret.

I dag ville man aldrig nogensinde tillade en stor industrihavn i bunden af en sårbar, naturskøn fjord omgivet af fuglereservater. Men nu ligger den her, og vi lever med det. Men den skal selvfølgelig ikke være større. Der findes andre langt bedre havne at placere vindmøllebyggeri i - f.eks Esbjerg, der er en dybvandshavn, og hvor en stor del af vindmøllebranchen allerede er til stede. Eller Rødby, der snart har god plads efter Femern-byggeriet, dybvandshavn plus jernbane og motorvej nærmest ned til havnen.

Eller Kalundborg med dyb havn og etablerede industrielle zoner. Eller Ensted ved Aabenraa? Vindindustrien er ekstremt følsom over for den globale politiske dagsorden. Udvidelsen af Odense Havn laves for at imødekomme den nuværende vindmølleindustri - primært ét firma - hvis behov hurtigt kan ændre sig. Produktionen på havnen kan være forældet eller flyttet om 10-30 år, men naturkatastrofen består for altid.

Konklusion: Vi opfordrer til, at kommunen og relevante myndigheder afviser projektet med dets konsekvenser for mennesker, dyr og miljø, og i stedet undersøger mindre indgribende alternativer, som respekterer fjordens sårbare tilstand og de mange aktiviteter, der i dag er afhængige af den.

Bilag om miljøpåvirkning af Odense Fjord

1. Kumulative effekter vurderes for snævert

Vedrører afsnit 3 (projektbeskrivelse) og 6.4.9 (Kumulative forhold)

Det fremgår af projektbeskrivelsen, at havneudvidelsen, uddybningen af sejlrenden og de tilhørende aktiviteter indgår som selvstændige elementer. Imidlertid kan de miljømæssige konsekvenser ikke vurderes isoleret. Miljøkonsekvensvurderingen bør omfatte den samlede belastning fra havneudvidelsen, den nye sejlrende, vedligeholdelsesopgravninger, transportaktiviteter, deponering af sediment samt øvrige eksisterende og planlagte projekter i området. Det bør desuden redegøres for de samlede påvirkninger af Odense Fjord, de tilknyttede vandløb og Natura 2000-områderne.

2. Alternative placeringer er utilstrækkeligt belyst

Vedrører afsnit 3 (Baggrund og projektbeskrivelse), 6.2 (Alternativer) og 6.4 (Sandsynlige væsentlige påvirkninger)

Miljøkonsekvensvurderingen bør redegøre for, hvorfor netop Odense Fjord er valgt som placering, og hvorfor alternative placeringer eller løsninger ikke er vurderet som mulige. Dette er særligt vigtigt, da projektet er placeret i en lavvandet fjord med direkte tilknytning til Natura 2000-områder og et i forvejen belastet vandområde.

3. Kortlægning af miljøfarlige stoffer skal udvides

Vedrører afsnit 5 (Bygherres metode til vurdering), 6.3 (Afgrænsning af miljøkonsekvensvurdering), 6.4.3 (Jordforurening) og 6.4.4 (Vandområdeplaner)

Det fremgår flere steder, at vurderingerne skal baseres på analyser af miljøfarlige stoffer. Det er imidlertid ikke tilstrækkeligt alene at fokusere på de stoffer, som er omfattet af eksisterende nationale og internationale miljøkvalitetskrav.

Der skal foretages en bred og historisk funderet kortlægning af potentielle miljøfarlige forurenende stoffer (MFS), herunder tungmetaller og organiske forbindelser fra aktiviteter ved Lindøværftet, Odense Nord Miljøcenter, H.J. Hansen og øvrige aktiviteter i oplandet til fjorden. For stoffer uden fastsatte miljøkvalitetskrav bør der anvendes relevante faglige referenceværdier, fx PNEC-værdier eller tilsvarende økotoksikologiske kriterier.

4. Vandrammedirektivets forringelsesforbud skal indgå eksplicit

Vedrører afsnit 5 (Bygherres metode til vurdering) og 6.4.4 (Vandområdeplaner)

I notatet lægges der flere steder op til vurderinger baseret på grænseværdier og miljøkvalitetskrav. Der bør imidlertid også foretages en eksplicit vurdering efter vandrammedirektivets forringelsesforbud.

Det skal dokumenteres, at projektet hverken direkte eller indirekte medfører forringelse af de biologiske, kemiske eller hydromorfologiske kvalitetselementer i Odense Fjord. Vurderingen bør desuden omfatte, om projektet kan vanskeliggøre opnåelsen af miljømålene om god økologisk og kemisk tilstand. Det er ikke tilstrækkeligt blot at konkludere, at påvirkningen ikke er væsentlig.

5. Overvågning og målepunkter skal være projektspecifikke

Vedrører afsnit 6.3 (Afgrænsning af miljøkonsekvensvurdering), 6.4.4 (Vandområdeplaner) og Havstrategidirektivet

Det fremgår, at eksisterende data og overvågningsstationer vil blive anvendt som grundlag for vurderingerne. Der bør redegøres for, hvorfor de eksisterende målepunkter er repræsentative for påvirkningerne fra det konkrete projekt, jf. afgørelse 24/11139 Miljø- og fødevareklagenævnet. Det følger af Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse af 11. juni 2025, at anvendelsen af repræsentative overvågningspunkter forudsætter en konkret og fagligt underbygget dokumentation af deres repræsentativitet. Nævnet afviste udtrykkeligt, at der uden videre kan lægges til grund, at de nærmeste eksisterende målepunkter er repræsentative for vandområdets tilstand.

Overført til Odense Fjord indebærer dette, at myndigheden ikke kan basere sin vurdering på generelle eller fjerntliggende målepunkter uden specifik dokumentation for, at disse afspejler påvirkningen fra det ansøgte projekt. I mangel af en sådan dokumentation er det ikke godtgjort, at der ikke sker en stigning i koncentrationen af forurenende stoffer, og forringelsesforbuddet er dermed ikke overholdt.

Herudover bør der etableres projektspecifik overvågning tæt på graveområder, opfyldningsområder og andre centrale påvirkningskilder, så nærfeltsvirkninger og lokale koncentrationsstigninger kan dokumenteres.

6. Frigivelse af næringsstoffer og miljøfarlige stoffer skal belyses grundigere

Vedrører afsnit 6.4.1 (Natura 2000-områder), 6.4.3 (Kystmorfologi og sedimentspredning) og 6.4.4 (Vandområdeplaner)

Anlægsarbejdet omfatter opgravning af betydelige mængder sediment. Der bør foretages en grundig redegørelse for frigivelse, spredning og akkumulering af næringsstoffer og miljøfarlige stoffer fra sedimentet.

Det bør især vurderes, hvilke konsekvenser dette kan få for algeproduktion, iltsvind, fedtemøg, ålegræs, bundfauna og Natura 2000-områdernes naturtyper og arter. Der bør desuden ses på langsigtede effekter og ikke alene anlægsfasen.

7. Natura 2000-afgrænsningen bør begrundes nærmere

Vedrører afsnit 6.1, 6.3 og 6.4.1

Notatet oplister en række Natura 2000-områder, som vurderes relevante. Der mangler imidlertid en redegørelse for, hvorfor netop disse områder er udvalgt, og hvorfor andre Natura 2000-områder ikke vurderes at kunne blive påvirket.

Dette gælder særligt for fuglearter og marine arter, hvor påvirkninger fra støj, øget næringsstofbelastning og ændrede hydrologiske forhold kan række betydeligt ud over projektområdet.

8. Natura 2000-vurderingen skal opfylde habitatdirektivets krav

Vedrører afsnit 6.4.1 Natura 2000-områder

Det bør præciseres, at Natura 2000-vurderingen skal gennemføres i overensstemmelse med habitatdirektivets artikel 6, stk. 3, herunder den praksis, som følger af EU-Kommissionens sag mod Portugal om mangelfuld vurdering af projekters påvirkning af Natura 2000-områder. På den baggrund bør miljøkonsekvensvurderingen dokumentere med tilstrækkelig videnskabelig sikkerhed, at projektet – både alene og i kombination med andre projekter – ikke skader Natura 2000-områdernes integritet eller bevaringsmål. Desuden bør det fremgå, at eventuelle afværge- eller kompensationsforanstaltninger ikke kan indgå som grundlag for at afvise væsentlige påvirkninger i den indledende vurdering

9. Hydrologiske konsekvenser for fjord og vandløb bør undersøges nærmere

Vedrører afsnit 6.3, 6.4.3 og 6.4.4

Der lægges op til modellering af hydrologiske og hydrodynamiske forhold, men vurderingen bør udvides til også at omfatte konsekvenser for vandløb og oplande, der afvander til Odense Fjord.

Der bør redegøres for, om ændringer i sejlrenden kan påvirke strømforhold, vandudskiftning, saltholdighed og afstrømningsmønstre, herunder ved Geels Å og øvrige vandløb med udløb til fjorden.

10. Konsekvenser ved manglende nyttiggørelse af sediment skal vurderes

Vedrører afsnit 3 og 6.4.3 (Råstoffer og andre opgravede materialer)

Projektet bygger på en forudsætning om, at egnede opgravede materialer kan nyttiggøres til opfyldning af havnearealet. Der bør redegøres for de miljømæssige konsekvenser, hvis denne forudsætning ikke kan opfyldes.

Vurderingen bør omfatte alternative håndteringsmetoder, behov for yderligere råstofforbrug og konsekvenser for deponering af overskudsmaterialer.

11. Vedligeholdelsesopgravning mangler i driftsvurderingen

Vedrører afsnit 6.4.3 (Kystmorfologi og sedimentspredning) samt 6.4.4 (Vandområdeplaner)

Det fremgår, at der skal foretages løbende oprensning af sejlrenden efter etablering. De miljømæssige konsekvenser af disse fremtidige vedligeholdelsesopgravninger bør vurderes særskilt.

Der bør redegøres for de forventede mængder, hyppighed samt påvirkninger fra frigivelse af næringsstoffer og miljøfarlige stoffer i hele anlæggets levetid.

12. Datagrundlag og måleprogrammer bør styrkes

Vedrører afsnit 5 (Bygherres metode til vurdering) samt de enkelte fagkapitler

Flere vurderinger baseres på eksisterende data, modeller og offentligt tilgængelige oplysninger. Det bør begrundes nærmere, hvorfor dette vurderes tilstrækkeligt, eller om der er behov for supplerende projektspecifikke undersøgelser og målinger. Særligt for vandmiljø, miljøfarlige stoffer og lokale påvirkninger bør der stilles krav om et selvstændigt prøvetagnings- og analyseprogram knyttet direkte til projektet.

Venlig hilsen

Lars Toft Rasmussen
Stejlestræde 9
5300 Kerteminde
20243971
Stejle9@gmail.com

Ulla Peen
Stejlestræde 9
5300 Kerteminde
31551544
Ulla.peen@dadlnet.dk

Martin Buch
Stejlestræde 7
5300 Kerteminde
20450283
Martin.buch@outlook.dk

Ole Vedby Jørgensen
Drigstrup Bygade 39
5300 Kerteminde
40424405
Ole.vedby@mail.dk

Ole Schjøtt
Havnevejen 138
5300 Kerteminde
23294727
Os.havnevejen@gmail.com

Lisbet Hansen
Havnevejen 138
5300 Kerteminde
29213827
Lh.havnevejen@gmail.com

Mona Rasmussen
Havnevejen 113
5300 Kerteminde
61274912
Mona.bregnoer@gmail.com

Lone Tolstrup Kristiansen
Stejlestræde 12
5300 Kerteminde
61745806

Lone.tolstrup@rsyd.dk

Allan Tolstrup Kristiansen
Stejlestræde 12
5300 Kerteminde
25705082

Atk@kogs.dk

Otto og Jonny Hansen
Stejlestræde 5
5300 Kerteminde
25546630

Mail@bregnor-byg.dk

Ulrich og Helene Skov Jensen
Stejlestræde 3
5300 Kerteminde
51227518

Ulrichskov@outlook.dk

Marie Yvonne Rasmussen
Stejlestræde 2
5300 Kerteminde

Marie.yvonne.rasmussen@gmail.com

Anders Dahlfelt
Stejlestræde 2
5300 Kerteminde
28113484

Anders.dahlfelt@gmail.com

Stefan Niebuhr
Havnevejen 66
5300 Kerteminde

Stefanniebuhr@yahoo.dk

Charlotte Kiilsholm Niebuhr
Havnevejen 66
5300 Kerteminde
50461353

Cniebuhr62@gmail.com

Martin Bang Larsen
Havnevejen 101
5300 Kerteminde
26817239

Martinbanglarsen@gmail.com

Heidi Møller Hansen

Havnevejen 101
5300 Kerteminde
30595253
Heitys@gmail.com

Bent Hansen
Havnevejen 140
5300 Kerteminde
40176827

René Wredstrøm
Havnevejen 121
5300 Kerteminde
31316535
Havnevejen121@gmail.com

Birthe Schaarup
Bregner Bygade 24
5300 Kerteminde
24964496
Birtheschaarup@gmail.com